

Gönderim: 26.08.2020

Düzeltilme: 28.09.2020

Kabul: 30.10.2020

Tür: Araştırma Makalesi

COVID-19 sürecinde acil durum uzaktan eğitimi yoluyla verilen muhasebe eğitimine yönelik öğrenci görüşleri

Ali İhsan AKGÜN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Esenboğa/ANKARA, ORCID: 0000-0002-6441-8196

Özet

Uzaktan muhasebe eğitimi, muhasebeye ilişkin bilgi ve becerinin uzaktan aktarılması da dahil olmak üzere, öğrenme için elektronik uygulamaların ve süreçlerin kullanımını ifade eder. Bu bağlamda, muhasebe alanında bir dizi uygun öğrenme stratejisini belirlemek için öğrencilerin nasıl öğrendiklerini anlamak, bilgi inşa süreci için çok önemlidir. Bu çalışma, e-öğrenmeyi kullanan bir kurum olan Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'ndeki sağlık yönetimi öğrencilerinin Muhasebe II dersinde uzaktan öğrenmeye ilişkin bilgi edinmelerine yönelik görüşlerini incelemektedir. Çalışma, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümünde öğrenim gören 74 öğrenciyi kapsamaktadır. Veri toplama aracı olarak, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi (AYBUZEM) uygulamalarından yararlanılmıştır. Öğrenci görüşlerine ilişkin elde edilen veriler, Excel programı yardımıyla frekans ve yüzde gibi tanımlayıcı istatistikler ile analiz edilmiştir. Araştırmanın bulguları, sınava katılan kız öğrencilerin çoğunluğunun uzaktan muhasebe eğitimin kendisine maliyet avantajı sunduğunu ve önemli fayda sağladığını düşünürken, erkek öğrenciler ise standart bir eğitim programı sağlamaya katkıda bulunduğunu göstermiştir. Ayrıca, kız ve erkek öğrenciler uzaktan muhasebe eğitiminin örgün eğitime kıyasla gelecekte katkısı olmayacağını düşünmektedir.

Anahtar Sözcükler: Muhasebe eğitimi, Uzaktan eğitim, Öğrenci görüşleri.

Abstract

Distance accounting education refers to the use of electronic applications and processes for learning, including the transfer of skills and knowledge for accounting over a distance. In this context, it is a crucial important to the knowledge construction process to understand how students learn in order to determine a set of suitable learning strategies in accounting. This study examines a knowledge acquisition for distance learning for Accounting II in the health management of the opinions of students at the Ankara Yıldırım Beyazıt University, an institution which utilises e-learning. 74 students studying in the Department of Health Management at the Faculty of Health Sciences, Ankara Yıldırım Beyazıt University were included in the study. Ankara Yıldırım Beyazıt University Distance Education Research and Application Center (AYBUZEM) applications were used as data collection tool. The data obtained for the student opinions were analyzed with descriptive statistics such as frequency and percentage with the help of Excel program. The findings of this study suggest that the majority of female students who took the exam thought that distance accounting education offered cost advantage and provided significant benefits, while male students are contributed to providing a standard education program. In addition, female and male students think that distance accounting education will not contribute in the future compared to formal education.

Keywords: Accounting education, Distance education, Opinions of student.

Kaynak Gösterme

Akgün, A.İ. (2020). COVID-19 sürecinde acil durum uzaktan eğitimi yoluyla verilen muhasebe eğitimine yönelik öğrenci görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 6(4), 208-236.

Giriş

Türkiye’de 1960 ile 1980’li yıllar arasında bazı kurumlar uzaktan eğitim çalışmaları yapmışlarsa da çeşitli siyasi güçlükler ve kararsızlıklar sebebiyle başarı düzeyi düşük kalmıştır. Buna örnek olarak, mektupla mesleki ve teknik eğitim vermek amacıyla 1960 yılında kurulan Mektupla Öğretim Merkezi, mektupla mesleki ve teknik okullara öğretmen yetiştirmeye yönelik faaliyetlere 1974 yılında başlamış ama kısa sürede bu faaliyetlerini sona erdirmesi verilebilir. Günümüzde bilgiye ulaşmak için kullanılan en yaygın yöntemin internet olması, bilgisayar ve internetin sunmuş olduğu farklı formatlarda veri aktarma ve iletişim olanağı, internet üzerinden verilen eğitimi yükseköğretimde önemli hale getirmiştir. Üniversitelerin değişen öğrenci ihtiyaçlarına ayak uydurmak için özellikle internet üzerinden çeşitli programlar ile eğitim hizmetleri verdikleri ve bu programların zaman içerisinde artış göstermiştir. Ayrıca, nüfusun artışına bağlı olarak öğrenci sayısının da artması nedeniyle bazı üniversitelerde (Anadolu, İstanbul ve Atatürk Üniversitesi) açık öğretim fakülteleri kurularak uzaktan eğitim uygulanmıştır. Ancak, örgün öğretimin daha yaygın görülmesi nedeniyle ön lisans ve lisans seviyesinde uzaktan eğitim modeli çok gelişmemiştir. Buna karşın, yüksek lisans seviyesinde birçok programın uzaktan eğitim modeli ile yapıldığı ve bunların bazılarında ise muhasebe programları açıldığı gözlemlenmiştir (Uyar vd., 2014). Ayrıca, Covid-19 pandemi dönemi ile birlikte, yükseköğretimde derslerin zorunlu uzaktan sunulması, eğitimcilerin ders sunuş tekniklerinin şeklini değiştirmiştir.

COVID-19 enfeksiyonu süreci, Çin’in Vuhan kentinde Aralık 2019’un sonunda ortaya çıkarak tüm dünya ülkelerini etkilemiştir. Yüksek bulaşma özelliği gösteren bu virüs kısa sürede başta Avrupa olmak üzere tüm dünyaya yayılmıştır. Bu süreçte, ülkelerdeki yetkili kurum ve kurullar bulaşma yaygınlığını ve bulaşıcı hastalıkların yayılmasını azaltmak için eğitim kurumlarının acil durum olarak zorunlu kapatılmasını önermişlerdir. Bu bağlamda, COVID-19 pandemisinin yayılmasını azaltmak amacıyla pek çok ülkede özel ve kamuya bağlı okullar ile üniversitelerin geçici süre ile kapatılmasına karar verilmiştir. Ülkemizde görülen ilk COVID-19 olgusunun 11 Mart 2020 tarihinde Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanması ile başta ilköğretim okulları ve yükseköğretim eğitimi yapan kurumlar 25 Mart itibariyle geçici süre ile kapatılmıştır. Böylece, COVID-19’un ortaya çıkardığı krize hızlı bir çözüm olarak örgün eğitime göre yapılanmış üniversiteler, yüz yüze eğitimin yerine web tabanlı uzaktan eğitim ile mevcut dersleri ve programları devam ettirmek açısından hızla çalışmalara başlayıp, acil durum uzaktan eğitimine geçiş yapmışlardır. Bu geçiş oldukça hızlı ortaya çıktığı için öğrencilerin

uzaktan eğitimin yapısına, gereklerine ve protokollerine uyum sağlamaları konusunda ayrıntılı bir değerlendirme de yapılamamıştır (Keskin ve Kaya, 2020).

COVID-19 sürecinde, normal eğitime zorunlu olarak ara verilmesi nedeniyle yüz yüze eğitime alternatif bir çözüm olarak kullanılan ve acil olarak yapılandırılan web tabanlı uzaktan muhasebe eğitiminin öğrencilerin görüşlerine göre acil durum uzaktan muhasebe eğitiminin olumlu ve olumsuz yönleri ile gelecekte sağlayacağı olumlu ve olumsuz katkıların değerlendirilmesi, sürecin daha etkin yapılandırılması bakımından önemli olduğu düşünülmüştür. Ayrıca, bu araştırmada, COVID-19 sürecinde eğitimlerine zorunlu olarak uzaktan devam eden Sağlık Yönetimi lisans öğrencilerinin acil durum uzaktan eğitimi yoluyla verilen Muhasebe eğitimine yönelik öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yükseköğretimin bazı teknolojik bileşenlerinin büyümesi, muhasebe ve finans alanındaki işlerin otomasyonu ve işyerinde ihtiyaç duyulan beceriler ile üniversite mezunlarının sahip olduğu beceriler arasında artan bir boşluk ortaya çıkarmıştır. Bu çalışma, muhasebe derslerinin acil durum sebebiyle uzaktan eğitim ile etkilerini değerlendirmeye yönelik olarak sınıf programlamasının sağlık yönetimi lisans öğrencilerinin akademik performansı üzerindeki olumlu veya olumsuz katkılarını incelemektedir. Analizimiz, öğrencilerin, örgün eğitime göre derse katılma alışkanlığını ve sunduğu maliyet avantajını izlemek, öğrenme yeteneği üzerinde problem çözme becerilerini, açıklayıcı materyal ve videolar ile öğrenme yeteneklerine göre daha önemli bir etkiye sahip olup olmadığını belirlemektir. Literatürdeki çalışmalarda uzaktan muhasebe eğitiminin öğrenci veya akademisyen üzerindeki etkisi çoğunlukla anket yöntemi ile ele alınmasına karşın, bu çalışmada COVID-19 sürecinde acil durum uzaktan muhasebe eğitiminin değerlendirilmesinin açık uçlu sorular yardımıyla doğrudan öğrenci görüşlerine yönelik incelemesi bağlamında farklılık göstermektedir.

İlgili Alanyazın

Çalışmanın Kuramsal Temelleri

Muhasebe, bir kuruluşun finansal durumunu ve performansını etkileyen faaliyetleri belirlemek, analiz etmek, kaydetmek ve özetleyip, sonuçlarını kuruluş içindeki ve dışındaki karar vericilere rapor etmek için tasarlanmış bir bilgi sistemidir. Her kuruluşun, işletme hakkında karar vermek için finansal bilgilerin raporlanmasına ve sahiplerinin bu işletme kararlarının finansal etkilerini anlamalarına yardımcı olmak için muhasebecilere ihtiyacı vardır (Philipp vd., 2016).

Muhasebe bir bilgi sistemi olup, işletmenin faaliyetlerini ölçer, finansal ve finansal olmayan verilerini raporlar halinde işler ve sonuçlarını işletme içindeki karar vericilere ilettiği gibi, yatırımcılar, alacaklılar, devlet kurumları ve kamu gibi işletme dışındaki karar vericiler için de bilgi sağlar. Bu bilgi, karar vericilerin ihtiyaçları ile ilgili olmalı ve işletmenin ekonomik faaliyetlerine dair kesin bir tablo sunmalıdır (Harrison vd., 2016). Dolayısıyla muhasebe; finansal tablolardan yararlanan bilgi kullanıcılarının karar alma sürecine yardımcı olmada, mevcut finansal durumu yansıtan ve işletmenin performans raporlarını hazırlamada kişilerin, işletmelerin ve kâr amacı gütmeyen kuruluşlarda finansal ve finansal olmayan işlemleri kaydetme ve düzenleme ile ilgili faaliyetler bütünüdür. Böylece, muhasebe; işletmenin finansal durumunu göstermek amacıyla raporlanan işlemlerini, özetleme, sınıflandırma, kaydetme ve sonuçlarını işletme işlemlerinin bütünü olarak tanımlanabilir (Akgün, 2017). Muhasebe eğitimi ile mesleği benimsemiş meslek mensuplarına ve adaylarına mesleki bilgi ve beceri kazandırılır. Bu bağlamda, muhasebe eğitimi, mesleki alandaki bilginin kazandırılmasına yönelik bir eğitim programıdır. Muhasebede uzaktan eğitim ise, öğrencilerin eğitimle aynı yerde fiziksel olarak bulunmadan bir eğitim fırsatına katılmalarını sağlayan bir öğretim uygulama sistemidir.

Muhasebe mesleği, mezunların teknik bilgiye ek olarak eleştirel düşünme becerilerine ve mesleki muhakemeye sahip olmalarını beklemektedir. Sezgisel olarak, deneysel bir bileşeni içeren bir eğitim modeli olumlu olacaktır, çünkü öğrenciler yaptıklarını duyduklarından daha fazla hatırlayabilirler. Böylece, deneysel eğitim sayesinde öğrenciler, akademisyenler tarafından mesleki başarı için kritik önem taşıyan uygulama becerilerini geliştirebilirler. Muhasebe eğitimcileri, mesleğin eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini öğrencilerin talebine bağlı olarak cevap verirken, deneysel eğitim bu öğrenmeyi kolaylaştırabilir (Butler vd., 2019). Ancak, asıl güçlük, iş piyasasının istemiş olduğu deneysel eğitimin özelliklerini anlamak ve bu öğretim yöntemlerinin sınıfta nasıl birleştirileceğini bilmektir.

İşletmelerin içinde buldukları ekonomik çevre, küreselleşme, bölgesel entegrasyonlar ve bilgi teknolojisindeki hızlı gelişmeler sonucunda sürekli değişim yaşamaktadır. Bu değişim, faaliyetlerini sürdürme durumunda olan işletmelerin iş yapma biçimlerinde ve temel işletme işlevlerinde de değişimi beraberinde getirmiştir. Bu yeni iş ortamında çalışacak potansiyel muhasebe elemanlarının bu ortamın gerektirdiği niteliklerle donatılması gerekliliği, eğitim kurumlarının da gerek ders içeriklerinde gerekse ders işleniş şekillerinde değişime gitmesini zorunlu kılmıştır. Muhasebe, işletmelerin kuruluştan tasfiyeye kadar geçen yaşam süreçlerinde temel bilgi kaynağı olması bağlamında, günümüzde lisans düzeyinde muhasebe eğitiminin geleceğin işletmelerinin ihtiyacına cevap verebilmesi, çağdaş

eğitim yöntemleri kullanılarak öğrencilere gerekli bilgi ve becerinin kazandırılması suretiyle etkin hale gelecektir. Böylece, muhasebenin öğrenme sürecinde öğrencilere derste olay çalışması sunulması, bu suretle ezberci eğitimden uygulamalı eğitime geçilmesi, bilgi teknolojisi araçlarından yararlanılması ve öğretim elemanı ile etkin iletişim kurulması muhasebe eğitiminde verimliliği artıracak ve muhasebe eğitiminin gelişimine de katkı sağlayacaktır (Hatunoğlu, 2006).

Küresel olarak, muhasebeciler ekonomi için hayati önem taşımaktadır ve yükseköğretim kurumlarının, değişen çalışma ortamına uyum için gerekli becerilere sahip olmaları önemlidir. Ancak, muhasebe öğrencilerine sadece disipline özgü bilgi sağlamak, mevcut muhasebecilerde uygulamaya özgü yaygın beceriler sağlamaz, bu da profesyonel muhasebe kuruluşları ve işverenler için büyük endişe yaratır. Yaygın beceriler, bazen insanlar arasında etkili etkileşime izin veren kişisel özellikler olarak da adlandırılan becerilerdir. Küresel olarak, uzaktan muhasebe eğitimine önemli bir ihtiyaç vardır, çünkü bu sayede; zaman, coğrafi ve finansal kısıtlamaları olan bireylere eşit eğitim fırsatları sağlamaktadır. Uzaktan eğitim öğrencileri, genellikle ders çalışma materyallerine her zaman ve her yerde, işlerini sürdürmelerine, ulaşım, konaklama ve yemek yeme gibi eğitim ile ilgili çeşitli maliyetlerden tasarruf etmelerine izin veren hızlı ve kolay erişime sahiptir (Reyneke ve Shuttleworth, 2018). Bu bağlamda, özellikle muhasebe alanında, uzaktan eğitim kurumları üzerinde piyasa beklentilerini karşılayacak tüm gerekli becerilere sahip yeterli öğrenciye sunma baskısı artmaktadır.

Son zamanlarda, yüz yüze öğrenme sisteminin zaman ve mekan kısıtlaması nedeniyle uzaktan eğitim programlarında hızlı bir büyüme görülmektedir. Aynı zamanda, uzaktan eğitimin ekonomik olarak avantajlı olması ve çalışan öğrenciler tarafından tercih edilmesi önemini artırmıştır. Böylece uzaktan eğitim, iletişimdeki etkileşim eksikliği ve ilerlemeyi izleyememe gibi güçlükleri elimine ederek, özellikle uydu teknolojisi, video konferans ve internet gibi yeni teknolojilerin ortaya çıkmasıyla ilgili birçok sorunun üstesinden gelmiştir. Uzaktan eğitim, bir öğretmen ve öğrenciler fiziksel olarak ayrıldığında ve öğretim boşluğunu kapatmak için teknolojiden yararlandığında (yani ses, video, veri veya baskı) gerçekleşmektedir. Öğrenci başarı durumunun belirlenmesi, etkileşimli iletişim ortamının oluşturulması ve yönetimi için, web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri kullanılarak, ders içeriğinin hazırlanması, ders yönetimi, öğrenciye özgü programların başlatılması, ödev ve proje hazırlama veya teslim etme, sınav ve test hazırlama, öğrenci davranışlarını izleme ve analiz etme gibi bazı özelliklere sahip olması gerekir (Kutluk ve Gülmez, 2012).

Üniversitelerde kayıtlı öğrenci sayının artması, kurs ve program sayısındaki hızlı artış, uzaktan eğitim ile öğretme ve öğrenme ile ilgili fikirler üzerinde derin bir etkisi olmuştur. Uzaktan eğitimde internetin web tabanlı derslerle kullanımı, özellikle yükseköğretimde temel bir öğretim yöntemi haline gelmiştir. Son yıllarda uzaktan eğitim programlarındaki büyüme, internetin ve çevrimiçi öğrenmeyi destekleyen teknolojilerin gelişmesiyle desteklenmiştir. Böylece, uzaktan eğitim, eğitim ortamını değiştirme gücüne sahip görünmektedir (Zapalska ve Brozik, 2006). Ancak, günümüzde uzaktan eğitimin geliştirilmesi için teknolojik yenilik gerekli olmakla birlikte, uzaktan eğitimin etkili olmasını sağlamak için yeterli değildir.

Uzaktan eğitim faaliyetlerinin geleneksel biçimleri arasında yazışmalar, radyo ve televizyon ve CD-ROM'lar aracılığıyla yayınlar bulunmaktadır. Son zamanlarda, Pocket-PC, öğrencilerin elde taşınabilir mobil cihazlarda indirilebilecek ve depolanabilecek ders içeriğine erişebilecekleri ek bir ortam olarak ortaya çıkmıştır (Richardson vd., 2013). E-öğrenme diye de adlandırılan uzaktan eğitim; web tabanlı öğrenme, bilgisayar tabanlı öğrenme, sanal sınıflar ve diğerleri arasında dijital işbirliği olmak üzere değişik süreçleri içerebilir. E-öğrenme içeriği çoğunlukla internet, intranet, extranet ses veya video kaseti, uydu TV veya CD-ROM aracılığıyla sağlanır (Kashora vd., 2016).

Uzaktan öğrenmeyi mümkün kılan olgu, üniversitelerin multimedya ders içeriği vermesine izin veren ve öğrencilerin öğretmenleri ve diğer öğrencilerle senkronize ve senkronize olmayan formatlarda iletişim kurmalarını sağlayan internet teknolojilerinin kullanılmasıdır. Böylece, teknoloji sayesinde, öğretim elemanları ve öğrenciler fiziksel olarak ayrılmış olsalar da, entelektüel olarak bağlanabilirler. Bununla birlikte, bu tür teknolojilerin edinilmesi, işletilmesi ve bakımının maliyeti üniversite için önemli olabilir (Chen vd., 2002).

Richardson vd. (2013)'e göre, üniversitelerin yeni teknolojiye yatırım yapma teşvikleri, eğitim programlarının sunumunda en son teknolojiyi kullanma arzusunun yanı sıra öğrencilerin pazar payını korumaktan kaynaklanan ekonomik faydadan kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla uzaktan eğitimde, öğrencinin eğiticiden ayrılması, öğrencilerin öğrenme sürecini kendi kendilerine yönetmeleri ve kendi öğrenmeleri için sorumluluk almaları gerektiği anlamına gelmektedir.

Ulusal Literatüre Bakış

Muhasebe sisteminin güvenilir ve doğru bilgiler üretmesi, muhasebe eğitiminin etkinliğine bağlıdır. Muhasebe eğitimi, muhasebe meslek mensuplarının mesleki bilgilerini güncel tutma ve bu bilgileri kullanmayı sağlaması gerekir. Ayyıldız vd. (2006) çalışmalarında,

sürekli eğitim anlayışının bir sonucu olarak bütün dünyada olduğu gibi Türkiye’de de gittikçe yaygınlaşmakta olan uzaktan ve elektronik eğitim yöntemlerinin muhasebe bilimine uygulanması ve bu uygulamanın sonuçları üzerine muhasebe öğretim üyelerinin tutumlarını ölçmüşlerdir. Sonuç olarak, Türkiye’de uzaktan eğitim ile ilgili yapılan çalışmalar diğer ülkelerle kıyaslandığında zayıf kalmakta ve sayısı, diğer ülkelerdeki örneklere göre az da olsa bu konuya yönelen üniversitelerimizin yeterli tanıtım çalışmaları yapmamaları da bu eğitim yönteminin yeterince tanıtılmamasında etkisi olduğunu gözlemlemişlerdir.

COVID 19 pandemi süreci, yüz yüze eğitime acil durum önlemi olarak ara verilmesi, nedeniyle web tabanlı zorunlu uzaktan eğitimi önemli hale getirmiştir. Pandemi sürecinin başlaması sebebiyle hızlı bir şekilde geçiş yapılan bu eğitim yönteminin, geliştirilip iyileştirilmesi için eksikliklerin belirlenmesi önem arz etmektedir. Öğrencilerin söz konusu eğitim konusunda geribildirimlerinin değerlendirilmesi, web tabanlı eğitimden beklentilerinin tespit edilmesi bu sürece daha hızlı adaptasyon geliştirilmesine imkan sağlayacaktır. Bu amaçla öğrencilere ulaşmanın kolay yollarının belirlenmesi, alternatif medya araçları yoluyla bilgilendirme yapılması gerekir. Bu süreçte yüz yüze eğitime alternatif bir çözüm olarak değerlendirilen acil web tabanlı eğitimlerin yakın gelecekte daha çok gündemde olacak eğitim yöntemi olarak kullanılabileceği öngörülmektedir (Keskin ve Kaya, 2020).

Covid-19 pandemisiyle dünyada olduğu gibi Türkiye’de de mevcut eğitim sistemlerinin eğitimin devamlılığını sağlamak adına hazırlıksız olduğu ve öğrenenlerin; okullarından, öğretmenlerden ve diğer öğrenenlerden fiziksel olarak ayrıldığı zorunlu hale gelmiştir. Ancak, acil durum ile uzaktan eğitim ve normal uzaktan eğitim kavramları arasındaki önemli ayrımlardan bahsetmek gerekir. Bu iki kavram her ne kadar birbirine benzese de birbirinden ayrılan bazı farklılıkları bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, acil durum uzaktan eğitiminin bir zorunluluk olması buna karşın uzaktan eğitimin bir seçenek olmasıdır. İkinci önemli farklılık, acil durum uzaktan eğitimin mevcut ihtiyaca yönelik geçici çözümler üretmeye çalışırken, uzaktan eğitim yönteminde ise yaşam boyu öğrenme çerçevesinde süregelen ve kalıcı çözümler üretmeye çalışılmaktadır. Son olarak, acil durum uzaktan eğitimin kriz zamanında eldeki olanaklarla eğitimi ayakta tutma çabası olmasına karşın normal uzaktan eğitimin alana özgü kuramsal ve uygulamaya yönelik birikimleri belirli bir amaç doğrultusunda, planlı ve sistematik etkinliklerle eğitimi sürdürülebilir hale getirme çabası olmasıdır (Bozkurt, 2020).

Konuya ilişkin ulusal literatüre bakıldığında, örneğin, Kutluk ve Gülmez (2012) çalışmalarında, öğrencilerin multimedya kullananların muhasebede uzaktan eğitimin önemli olduğunu ve içeriği anlamaya yardımcı olduğunu ortaya koymuşlardır.

Çiçekdağı vd. (2013) çalışmalarında, Selçuk Üniversitesi Pazarlama ve Muhasebe önlisans öğrencilerine uzaktan eğitimin algısı ve imajını araştıran bir anket çalışması yapmışlardır. Analiz sonuçlarına göre, anlam düzeylerinin gruplarına göre farklılık gösterdiği, cinsiyet açısından kadın ve erkek olarak hiçbir anket sorusunun istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ve yüz yüze eğitim ile karşılaştırıldığında arasında kapsam yönüyle anlamlı bir fark bulunmadığı gözlemlenmiştir.

Uyar vd. (2014) çalışmalarında, Akdeniz Üniversitesi Alanya İşletme Fakültesinde uzaktan muhasebe eğitimi ile yüz yüze muhasebe eğitimi arasındaki farkları ortaya koymak ve hangi yöntemin öğrenci başarısı üzerinde daha olumlu etkisi olacağını incelemiştir. Bu amaçla, yapılan bir uygulamada öğrencilere sınıf ortamında yüz yüze olarak bir maliyet muhasebesi konusu anlatılmış ve yapılan bir sınav ile öğrencilerin performansı ölçülmüştür. Analiz sonuçlarına göre, yüz yüze muhasebe eğitimi uzaktan muhasebe eğitimine göre öğrencilerin sınav performansını pozitif yönde etkilediği gözlemlenmiştir.

Dinç ve Atabay (2014) çalışmalarında, uzaktan eğitim alan öğrenciler ile eğitici akademik personelin beklentilerinin karşılanma düzeyini incelemiştir. Çalışmada anket yöntemi kullanarak elde ettikleri analiz sonuçlarına göre, uzaktan eğitim alan öğrenciler ve eğiticilerin, uzaktan eğitimden memnun kalmadıkları gözlemlenmiştir.

Fidan ve Subaşı (2014) çalışmalarında, Türkiye'deki üniversitelerde muhasebe derslerini veren öğretim elemanlarının muhasebe derslerinde hangi teknolojik ders materyallerinden faydalandığını ortaya koymak ve teknoloji kullanımı ile ilgili tutumlarını belirlemek için anket uygulamışlardır. Analiz sonuçları, ankete katılanların muhasebe derslerinde teknolojik donanım materyali olarak bilgisayar ve yansıtım cihazlarının, yazılım olarak da muhasebe paket programlarının kullanılması gerektiğini göstermiştir. Ayrıca, muhasebe derslerinde yeni teknolojik donanım ve yazılımlarının kullanımının oldukça az olduğu gözlemlenmiştir.

Fidan vd. (2015) çalışmalarında, geleceğin muhasebe meslek mensubu adayı olan öğrencilerin lisans eğitimleri süresince aldıkları muhasebe derslerinde bilişim teknolojilerinden ne kadar faydalandıklarını ve bu konudaki görüşlerini ortaya konulmuştur. Çalışmada, öğrenciler, muhasebe derslerinde mutlaka bilgisayar, projeksiyon cihazları ve muhasebe

yazılım programlarının kullanılması gerektiğini ve en fazla teknolojik ders materyali olarak sunum programları ve sosyal ağların kullanıldığını belirtmiştir. Ayrıca, öğrencilerin teknolojik araçlara sahiplik oranları yüksek olmakla birlikte muhasebe derslerine ve sınavlarına hazırlanırken teknolojiden faydalanmadıkları gözlemlenmiştir. Öğrenciler, muhasebe dersleri veren öğretim üyelerinin eğitimle ilgili yeni teknolojileri takip etmesi gerektiğini de ifade ederken muhasebe derslerinin uzaktan eğitim uygulamaları ile anlatılabileceğini düşünmemektedirler.

Tepeli ve Kayıhan (2015) çalışmalarında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi işletme öğrencilerinin muhasebe mesleğine yönelmelerine etki eden dersler ve faktörler, öğrencilerin demografik özelliklerine göre değerlendirmişler. Çalışmanın sonuçları, mesleğe yönelmeye etki eden muhasebe derslerinin ve faktörlerin, öğrencilerin demografik özelliklerine göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Böylece, muhasebe mesleğinin dinamik bir yapıya sahip olması, bağımsız çalışmaya izin vermesi ve toplumda saygınlığı olan bir meslek olarak görülmesi söz konusu grupların temel faktör açısından mesleğe yönelmelerini en çok etkileyen unsurlar olarak ele alınmıştır.

Karcıoğlu vd. (2016) çalışmalarında; Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi ön lisans ve lisans öğrencilerinin Genel Muhasebe dersi başarılarına ve not ortalamalarına etki eden faktörleri araştırmışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, ön lisans öğrencileri lisans öğrencilerine kıyasla daha başarılı, ticaret meslek lisesi mezunları ise diğer lise mezunlarına göre de daha başarısız oldukları gözlemlenmiştir.

Tuncer ve Bahadır (2017) çalışmalarında, uzaktan eğitim programlarında öğretim gören öğrenci görüşlerinin değerlendirmesine yer vermişlerdir. Araştırmanın sonuçları, uzaktan eğitimle öğrenebilme konusunda öğrencilerin yaklaşık yarısının uzaktan eğitimle öğrenemediğini göstermiştir. Öğrencilerin geleneksel eğitimle uzaktan eğitimi karşılaştırdıklarında öne çıkardıkları faktörler ise uzaktan eğitimin kendilerini tembelliğe alıştırdığı, görev ve sorumluluklarının zayıflaması nedeniyle başarısız oldukları, buna karşın dersi birçok kez tekrar etme fırsatı buldukları ve eğitici baskısı altında olmadıklarından daha rahat davrandıklarıdır.

Temelli (2019) çalışmasında, muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe mesleğini seçmesinde etkili olan faktörleri incelemiş olup, bu faktörleri mesleki çekicilik, mesleki beklenti ve aile ve çevrenin etkisi olmak üzere 3 faktör altında toplamıştır. Çalışmanın faktör analizi sonuçlarına göre, muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe mesleği seçimine etki

eden faktörler ölçeğinin geçerli ve güvenilir bir araç olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin muhasebe mesleği seçiminde mesleki çekicilik faktörünün diğer faktörlere göre daha etkili olduğu gözlemlenmiştir.

Kurnaz ve Batır (2019) çalışmalarında, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde öğrenim gören ve genel muhasebe dersi almış olan öğrencilere anket uygulamışlardır. Çalışmanın bulgularına göre, ankete katılan öğrencilerin muhasebe mesleğine karşı ilgi düzeylerinin ve bu mesleği ilerde seçme düşüncelerinin çok yüksek olmadığı tespit edilmiştir. Söz konusu bulgulara bakıldığında, öğrencilerin büyük bir kısmı genel muhasebe dersini zor bulduğunu, sadece geçmek için ve ilerde girebilecekleri mesleki sınavlarda karşılıklarına çıkabileceğini düşündükleri için derse çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Uluslararası Literatüre Bakış

Teknolojik değişim, eğitimcilerin konu içeriği sunma şeklini değiştirmektedir. İnternetin olağanüstü büyümesi ve yaygınlaşması, yüksek öğrenimde Sanal Öğrenme Ortamı'nı (VLE) ortaya koymuştur. VLE'lerin yükseköğretime entegrasyon kolaylığı için, yazılım şirketleri WebCT ve Blackboard gibi ürünler sunmuşlardır. de Lange vd. (2003) çalışmalarında, bir VLE kullanımı ile öğrenci memnuniyetinin ders notları, çevrimiçi değerlendirme, video ve ders notlarının özetleri açısından önemli ölçüde pozitif ilişkili olduğunu bulmuşlardır.

Öğrencilerin lisans derslerinde internet ve diğer bilişim teknolojileri uygulamalarını kullanmalarına ilişkin genel bir bakış sağlamak üzere tasarlanan anketler ile öğrencilerin akademik yıllarında muhasebe alanında uzmanlaşan aynı gruplara yönelik bir çok araştırma yapılmıştır. Örneğin, Marriott vd. (2004)'ün araştırmalarının nicel sonuçları, öğrencilerin internet ve e-postanın gönüllü kullanımında önemli bir artış olduğunu ortaya koyarken, nitel araştırma sonuçları öğrencilerin internet üzerinden öğretilmeyi düşünmekte isteksiz olduklarını göstermiştir. Ayrıca, bu çalışma, öğrencilerin sınıf ve sosyal etkileşime ve böyle bir eğitim bağlamında geliştirdikleri becerilere değer verdiğini gösteren kanıtlar sunmaktadır. Bu bulgu, e-öğrenme gelişmelerinin başarılı olma olasılığını belirlemek ve mevcut kampüsteki kursların verilmesini desteklemek için sanal öğrenme ortamlarını kullanan eğitimcilere yardımcı olabileceği sonucunu ortaya koymaktadır.

Psikolojideki literatür, performansın günün belli zamanına göre değiştiğini ve zaman içinde öğrenmeyi aralıklandırmanın öğelerin daha uzun süreli belleğini artırabileceğini kabul etmektedir. Dolayısıyla, öğrencilerin bir sınıfta bulunduğu günün saatinin akademik

performansı üzerinde etkisi bulunmaktadır. Örneğin, Dills ve Hernandez-Julian (2008), üniversite öğrencilerinin akademik başarıları ile kazanılan harf notları ile ölçülen sınıf ortamı arasındaki ilişkiyi incelemişlerdir. Öğrenmenin; sınıf büyüklüğü, öğretilen dönem, haftalık toplantılar, sabit öğrenci ve sınıf özellikleri gibi faktörleri kontrol ettikten sonra, sabahın erken saatlerinde sınıflarda derse katılımının düşük olduğunu ve uykunun etkileriyle ilgili tıbbi kanıtlarla tutarlı olarak yorumlandıklarını bildirmişlerdir. Ayrıca, araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin Salı ile Perşembe günleri ve Pazartesi ile Çarşamba öğleden sonra derslerinde en iyi performansı gösterdikleri ortaya konulmuştur.

Literatürdeki yapılan araştırmalar, teknolojinin muhasebe eğitimi programlarında öğretilenleri veya muhasebe eğitimcilerinin nasıl öğrettiğini önemli ölçüde değiştirmedini vurgulamaktadır. Üniversite çağındaki öğrenci sayısının azalması ve öğrenciler ve kurumlar üzerindeki finansal kısıtlamalar, üniversitelerin ve muhasebe programlarının finansal olarak uygulanabilir kalmasını gerektirecektir (Apostolou vd., 2018). Bu bağlamda, yüksek öğretimin temel amacı, öğrencilerin öğrenmesini teşvik etmek ve kolaylaştırmaktır. Öğrenme aynı zamanda duyuşsal ya da psiko-motor bir türü de kapsayabilirken, çoğu öğretimin temel amacı bilişsel değişim ve gelişmedir. Öğrenme gerçekleştikten sonra, bunun bazı değerlendirme performansıyla değerlendirilmesi en yaygın olanıdır. Örnek olarak, Richardson vd. (2013) çalışmalarında, öğrencilerin mobil cihazlarla öğrenme deneyiminin pozitif ilişkiye sahip olduğunu bulmuşlardır. Benzer olarak, Papageorgiou ve Halabi (2014) çalışmalarında, uzaktan muhasebe eğitimi ile öğrenci performansı arasında pozitif ilişki olduğunu bulmuşlardır.

van Rooyen (2015) çalışmasında, Güney Afrika Üniversitesi'nde akademik destek için teknolojik araçların ve daha spesifik olarak sosyal medyanın kullanılma olasılıkları ile muhasebe dersini uzaktan eğitim ile alan öğrencilerin perspektifi arasında pozitif ilişki bulunmuştur.

Grossman ve Johnson (2017)'nin yaptıkları, işverenlerin uzaktan muhasebe eğitimi algılarına yönelik çalışmada, lisans ve lisansüstü derslerde geleneksel ve karma eğitim ortamlarının işverenlerin işe alma kararı üzerindeki çeşitli faktörlerin etkisini ele almışlardır. İşverenler, muhasebe eğitiminde motive bir öğrenci, ilgi çekici bir eğitmen ve yüksek kaliteli bir müfredat koşullarında çevrimiçi olarak etkili bir şekilde öğretilmesinin mümkün olduğuna inanmaktadırlar. Ancak, geleneksel bir sınıfın uzaktan eğitime göre daha zengin bir eğitim deneyimi sağladığını ve öğretim üyesi ile öğrenci ve öğrencilerin kendi arasındaki yüz yüze etkileşimin çok önemli olduğunu düşünmektedirler. Ayrıca, çalışmada katıldıkları çevrimiçi

kursların ve web seminerlerinin çoğu işverene işini yapmak için ihtiyaç duyulan bilgileri öğrenmek için gereken etkileşimi vermediği ortaya konulmuştur. Çevrimiçi bir eğitim ile muhasebe hakkında açık bir fikir sahibi olmaya çalışıldığı, ancak sınıftaki etkileşim öğrenmenin ayrılmaz bir parçasını oluşturduğu düşünülmektedir. Araştırmanın sonuçları, işverenlerin, geleneksel kampüs ortamında lisans ve yüksek lisans derecesine sahip olanlar ile uzaktan muhasebe eğitimi alanlara göre işe alım tercihlerinde yeni işe müracaatta çevrimiçi bir mezunu tercih etmesi öngörüsünü desteklemektedir.

Benzer olarak Cordis ve Pierce (2017), regresyon analizini kullanarak öğretmenlerin ders notunun sabah erken yapılan dersler için önemli ölçüde performansı düşük olduğunu ve muhasebe ve finans gibi niceliksel işletme disiplinlerinde daha güçlü bir etkiye sahip olduğunu gözlemlemişlerdir. Buna ek olarak, dersin sadece bir bölümü yapıldığında, zamanlama etkisi daha güçlü olduğu ve ders planlamanın öğrenci akademik performansını iyileştirmede önemli bir değişken olduğu sonucuna varmışlardır.

Gómez ve Monroy (2018)'ın araştırma sonuçlarına göre, oyunlaştırma stratejisinin uygulandığı derslere kayıtlı öğrencilerin, anlama düzeyi, bireysel ve grup katılımının yanı sıra bilgi ve iletişim teknolojileri ile etkileşim gibi gelişmiş yönlerinin de ortaya çıktığı görülmüştür.

Öğrenci öğrenme stratejisi kullanımı ile ilgili bilgiler çeşitli hedeflere ulaşmak için yararlı olabilir. İlk olarak, eğitimciler öğrencilerin bu bilgilere dayanarak faydalı öğrenme stratejilerini kullanmalarını teşvik etmek için stratejiler geliştirebilirler. İkincisi, öğrenciler genel öğrenme yaklaşımlarından daha fazla haberdar olmak ve öğrencileri en faydalı öğrenme stratejileri hakkında bilgilendirerek öğrenmeyi daha etkili hale getirmek için bu bilgileri kullanabilirler. Son olarak, eğitim, örneğin, öğretim kontrolü, işbirlikli öğrenme ve eğitim teknolojisinin kullanımı seviyelerini ayarlayarak ve en uygun çevrimiçi öğretim stratejilerini kullanarak değerlendirilebilir. Öğrenciler tarafından kullanılan öğrenme stratejilerinin araştırılması, özellikle uzaktan eğitim gibi çevrimiçi yöntemler ile internet tabanlı eğitim için en uygun eğitimi tasarlamak için zorunludur (Meijs vd., 2019).

Kampüs temelli üniversite öğrencileri için öğrenme stratejilerinin akademik başarı kazanmasındaki rolü geniş ölçüde araştırılmıştır. Ancak, uzaktan eğitim öğrencilerinin sayısının artması ile birlikte içinde, bu öğrenciler için öğrenme stratejileri ve akademik performans arasındaki ilişki üzerine araştırmalar sınırlıdır. Bununla birlikte, hangi öğrenme stratejilerinin en faydalı olduğu ve hangi stratejilerin akademik başarıya zararlı olduğu son otuz

yıldır geniş ölçüde araştırılmıştır. Akademik başarı için hangi öğrenme stratejilerinin en yararlı olduğunu bilmek sadece öğrenciler için değil, aynı zamanda müfredatlarında etkili destekleyici teknikler uygulayabilen öğretmenler için de önemlidir. Örneğin, uzaktan eğitim öğrencileri kendi evlerinden öğrenim görürler ve kampüs temelli üniversite öğrencilerine kıyasla akranları ve öğretmenleri ile yüz yüze daha az temas kurarlar. Neroni vd. (2019)'un çalışmalarına göre, kampüs temelli üniversite öğrencileri için, akranlarından yardım arama eşiği öğretmenlerden yardım istemekten daha düşük ve daha kolay olabilirken, uzaktan eğitim alan öğrenciler için akranlardan veya öğretmenlerden yardım istemek aynı düzeyde olduğu gözlemlenmiştir.

Neroni vd. (2019) çalışmalarının sonuçları, uzaktan eğitimin zaman ve çaba yönetimi açısından akademik performansın en önemli ve olumlu bir ilişkisi olduğunu ortaya koymuştur. Benzer olarak Mittelmeier vd. (2019) çalışmalarına göre, katılımcılar uzaktan öğrenmenin yüksek düzeyde bağımsız çalışma ve kendi kendine yeterlilik gerektirdiğini belirtmişlerdir. Bir yandan, bazı katılımcılar, bağımsız olarak çalışmanın zaman yönetimi, kendine güven ve bağımsızlık gibi yeni beceriler ve anlayışlar kazanmalarına yardımcı olduğunu belirtmiştir.

Mittelmeier vd. (2019) çalışmalarında, akademik uyum ile bilgisayar, cep telefonu ve internet dahil kaynaklara erişim arasında pozitif ilişki bulmuşlar. Aynı zamanda, sosyal uyum ve kaynaklara erişim arasında negatif bir korelasyon bulunmuş, yani uzaktan eğitim için gerekli kaynaklara erişimi olanlar uzaktan eğitimdeki sosyal deneyimlerine daha olumsuz yansıldılar. Bunun bir nedeni, teknolojiye erişimi olan öğrencilerin olmayan öğrencilere göre bölgesel merkezlerdeki bilgisayar laboratuvarlarına erişme olasılıklarının daha yüksek olması ve böylece fiziksel bir üniversite topluluğuyla daha bağlantılı olmalarından kaynaklanmaktadır. Bu nedenle, öncelikle evde ve fiziksel bir kampüsten uzakta çalışan öğrencileri sosyal olarak entegre etmek için hangi adımların atılabileceği konusunda güçlükler devam etmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Günümüzde muhasebe uygulamaları ile muhasebe eğitimi arasında var olan muhasebe boşluğu giderek artmaktadır. Muhasebe ile ilgili tarafların, muhasebe uygulamaları ile muhasebe eğitimi arasındaki boşluğu kapatmak için önemli çabaları bulunmaktadır. Muhasebe meslek kuruluşları, profesyoneller, firmalar ve üniversiteler genellikle bu boşluktan doğrudan etkilenen taraflar olarak gösterilebilir. Tarafların muhasebe eğitimine ilişkin beklentilerindeki ve değişikliklere karşı gösterdikleri dirençlerdeki önemli farklılıklar da sorunun boyutlarını ve

çözüm çabalarını etkilemektedir. Bu bağlamda, çağdaş yöntemler, kişiler arası iletişime dayalı yeteneklere sahip muhasebecileri ve değişikliklerle başa çıkabilen meslek mensuplarını eğitmek amacına sahip olmalıdır. Muhasebe eğitim programlarının bu gerekliliklere göre yeniden yapılandırılması ise, uygulayıcıların başarısını artıracaktır (Çelik ve Ecer, 2009).

Bu çalışmada, nitel araştırma desenlerinden durum çalışması tekniğinden yararlanılmıştır. Durum çalışması nitel araştırmalarda kullanılan önemli tekniklerden biri olup, özellikle araştırmacıların bir durumu, genellikle bir programı, olayı, eylemi, süreci ya da bir veya daha fazla bireyi derinlemesine analiz ettiği bir araştırma yöntemidir. Bu yöntemde durumlar zaman ve eylemle sınırlı olup, ele alınan konunun, olayın, eylemin veya sürecin derinlemesine incelenmesi, tanımlanması, olay ve durumların açıklığa kavuşturulması, farklı yönlerden gözlemlenmesi ve çözümlenmesi olanağı sağlanmaktadır (Can, 2020). Bu çalışmada, Covid-19 pandemi döneminin muhasebe eğitimi üzerine etkileri ve uzaktan eğitim uygulamalarına duyulan gereksinim bir durum olarak ele alınmıştır. Bu bağlamda, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinin sağlık yönetimi lisans öğrencilerinin Covid-19 sürecinde acil durum uzaktan muhasebe eğitimine yönelik görüşlerinin genel bir değerlendirmesi yapılmış ve gelecekteki uygulamalara yönelik öneriler ortaya konmuştur.

Araştırma Alanı ve Katılımcılar

Covid-19 pandemi dönemi ile, Türkiye'deki bütün örgün eğitim yapan Üniversiteler 13 Mart 2020 tarihinden sonra, Bahar dönemi eğitimlerini uzaktan eğitim ile yapmaları zorunlu hale gelmiştir. Bu araştırmada, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümünde okuyan Muhasebe II dersine kayıt yaptıran 74 lisans öğrencisine final sınavı yerine geçerli olmak üzere uzaktan muhasebe eğitiminin olumlu ve olumsuz yönleri ile gelecekte sağlayacağı olumlu veya olumsuz katkısının tartışılması istenmiştir. Araştırmanın örneklemini ise aşağıdaki Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1			
<i>Araştırmaya İlişkin Örneklem</i>			
	Erkek	Kız	Toplam
Sınıf Mevcudu	13	61	74
Sınava Giren	12	57	69

Tabloya göre, Muhasebe II dersini alan 74 öğrenci olup, sınava giren öğrenci sayısı 69'dur. Bu verilere göre örneklemimiz toplam mevcudun %93,24'ünü teşkil etmektedir.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

Araştırmada veri toplama aracı olarak 11 Mayıs 2020 tarihinde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Uzaktan Eğitim Araştırma ve Uygulama Merkezi sistemi kullanılarak, Muhasebe II dersini alan öğrencilerin Covid-19 sürecinde acil durum uzaktan eğitimi yoluyla verilen muhasebe eğitimine yönelik görüşleri alınmıştır. Söz konusu araştırmada öğrencilere herhangi bir anket uygulanmayıp, öğrencilerin görüş ve tutumları ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmanın amacı, uzaktan eğitim programı ile muhasebe eğitimi alan öğrencilerin örgün eğitim ile farklılığı karşılaştırılarak doğrudan öğrenci tutumlarının belirlenmesi ve gelecekte muhasebe eğitiminin dijitalleşmesine yeni ufuklar sunmaktır. Bu bağlamda, Covid-19 döneminde mobil teknolojinin faydalarından yararlanılarak, uzaktan eğitim ile öğrenciler yüz yüze derslere ve uygulama çalışmalarına katılmayıp, bunun yerine ders materyali olarak Camtasia, Loom, Microsoft Team gibi yazılımlar aracılığıyla önceden kaydedilmiş sesli video ve görsel konu özetleri ve çalışma örnekleri sunulmuştur.

Veri Analizi

Araştırmanın veri analizi, Excel'de oluşturulan tablolar yardımıyla betimleyici analizler ve frekans dağılımları bazında değerlendirilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümünde okuyan Muhasebe II dersinde sınava giren lisans öğrencilerinin uzaktan muhasebe eğitiminin olumlu ve olumsuz etkileri ile gelecekte sağlayacağı olumlu veya olumsuz katkısını içeren görüşlerine ilişkin frekans dağılım tabloları aşağıda verilmiştir.

Tablo 2					
<i>Öğrenci Görüşlerine Göre Acil Durum Uzaktan Muhasebe Eğitiminin Olumlu Yönleri</i>					
	Kız	Erkek	Toplam	K (%)	E (%)
Derste anlaşılmayan yerleri çekindiği için soramayan veya süre sıkıntısından dolayı hızlı geçilmek zorunda kalınan konuları tekrar videoyu izleyerek anlama şansımız bulunmaktadır	44	7	51	86,27	13,73
Devamsızlık gibi öğrencilerin önemsemediği sorun teşkil eden bir faktör ortadan kalkıyor. Öğrenciler zaman kısıtlaması olmaksızın müsait olduğu veya kendini en verimli hissettiği saatlerde dersi dinleyebiliyor.	10	3	13	76,92	23,08

Yüz yüze işlenen ders programlarında öğrenciler o programlara iklim şartları, rahatsızlık ve ailevi gibi faktörlere bağlı olarak her zaman katılamıyordu, bu da dersten geri kalmaya neden oluyordu. Uzaktan eğitim ise dersin video kaydı sayesinde öğrenciler dersi o an izleyemese bile müsait oldukları başka bir zaman dersi dinleyip konularını öğrenmiş oluyorlar.	9	3	12	75,00	25,00
Geleneksel eğitimde sınıf ortamında öğrenmeye çalıştığımız bu ders uzaktan eğitim yoluyla da öğrenilebilir.	13	3	16	81,25	18,75
Derse gitmemiz, sınıf ortamında bulunmamız gerekmez. Geç kaldım, dersi kaçırdım gibi psikolojik sorunlar oluşturacak can sıkacak etkenler kalktığı için daha rahat bir ortamda konuya odaklanmış oluruz. Bunun dışında evli , bir işte çalışmak zorunda olan arkadaşlarımıza da oldukça esneklik sağlar. Hem işlerini yapmış hem öğrenim hayatlarına devam etmiş olurlar. Bu eğitim şeklinde ulaşım, beslenme barınma, yurt ortamı gibi sorunlar da ortadan kalkacağı için rahat bir zihinsel süreçle muhasebe eğitimi sağlanır.	9	3	12	75,00	25,00
Öğrencilere farklı öğrenme alternatifi sunarak, uzaktan eğitim verilmesi öğrenciler için hem evde verimli zaman geçirmek adına hem de konulardan geri kalmadan eğitim öğretime kolay devam edilmesini sağlar	10	2	12	83,33	16,67
Ders materyali eksikliğini gidererek ekstra kaynak aramamıza gerek kalmadan konuyu öğrenme fırsatını sunmuştur. Sonuçta internette ulaşabildiğimiz her site doğru ve güvenilir değil ve yanlış bilgilere de ulaşmamız mümkün. Yanlış bilgilerde ilerde bizim açımızdan sorun yaratabilir.	10	4	14	71,43	28,57
Standart bir eğitim programının sağlanmasına katkıda bulunmuştur	4	2	6	66,67	33,33
Fırsat eşitsizliğini minimuma indirmişdir	5	2	7	71,43	28,57
Öğrenciye serbestlik sağlayarak istediğinde dersi örgün eğitimde olduğu gibi dinleme ortamı sunmuştur	9	3	12	75,00	25,00
Bireysel öğrenmeyi sağlayarak araştırma bilincinin gelişmesine katkı sağlamıştır	12	3	15	80,00	20,00
Öğrenciye maliyet avantajı sunması (fotokopi, baskı, ulaşım ve taşıma masraflarını) en aza indirmekte ve doğayı koruyarak önemli bir fayda sağlamaktadır	23	3	26	88,46	11,54

Tablo 2'ye göre, uzaktan muhasebe eğitimi öğrenciye maliyet avantajı sunması (fotokopi, baskı, ulaşım ve taşıma masraflarını) en aza indirmekte ve doğayı koruyarak önemli bir fayda sağlaması kız öğrenciler açısından %88,46 ile 1.inci sırada görüş olarak ifade edilmiştir. Bu görüş, literatürdeki Reyneke ve Shuttleworth (2018)'in çalışmalarındaki ders materyallarına her zaman ulaşım, konaklama, yemek ve eğitim notlarının sağlanmasındaki maliyet tasarrufu gibi hususlarda sağladığı yarar bağlamında benzerlik göstermektedir. Kız öğrencilerin %86,27 ile 2.inci sırada görüş olarak, derste anlaşılmayan yerleri çekinerek sormayan öğrenciler veya süre sıkıntısından dolayı hızlı geçilmek zorunda kalınan konuları

tekrar videoyu izleyerek anlama şansı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca, kız öğrencilerin %81,25'i geleneksel eğitimde sınıf ortamında öğrenmeye çalışılması, bu dersin uzaktan eğitim yoluyla da öğrenilebilmesinin mümkün olmasını 3.üncü sırada olumlu etki olarak ifade etmişlerdir. Bu görüş ise, Kutluk ve Gülmez (2012)'nin çalışmalarındaki bulgulardan, uzaktan eğitimin içerik olarak anlamaya yardımcı olması sonucu ile benzerlik göstermektedir. Konuya erkek öğrenciler açısından baktığımızda, standart bir eğitim programının sağlanmasına katkıda bulunması %33,33 oran ile birinci sırada yer almaktadır. Fırsat eşitsizliğini minimuma indirmesi, ders materyali eksikliğini gidererek ekstra kaynak arayışına gerek kalmadan konuyu öğrenme fırsatını sunması %28,57 oranı ile ikinci önemli görüş olarak belirtilmiştir. Bu görüş, Lange vd. (2012)'nin çalışmalarındaki uzaktan eğitim ile ders notları ve videolar gibi ders materyallerinin öğrencinin memnuniyetine pozitif etki yapması sonuçlarıyla benzerdir. Ayrıca, derse gitme ve sınıf ortamında bulunmanın gerekmemesi ile derse geç kalma, derisi kaçırma gibi psikolojik güçlükler oluşturacak etkenler ortadan kalktığı için daha rahat bir ortamda konuya odaklanmaya yol açması %25 oran ile 3.sırada önemli görüş olarak sunulmuştur. Bunun dışında evli, bir işte çalışmak zorunda olan öğrencilere de oldukça esneklik sağlaması, uzaktan muhasebe eğitimi şeklinde ulaşım, beslenme barınma, yurt ortamı gibi güçlükleri de ortadan kaldıracağı için rahat bir zihinsel süreçle muhasebe eğitimi sağlanmasına yol açmıştır. Böylece, öğrenciye serbestlik sağlayarak istediğinde dersi örgün eğitimde olduğu gibi dinleme ortamı sunması önemli hale gelmiştir.

Tablo 3

Öğrenci Görüşlerine Göre Acil Durum Uzaktan Muhasebe Eğitimin Olumsuz Yönleri

	Kız	Erkek	Toplam	K(%)	E (%)
Muhasebe konularının örgün öğretimle daha iyi anlaşılacağını düşünüyorum çünkü genelde sayısal ve işlemler üzerinden anlatılan bir ders olması nedeniyle muhasebe dersinin konularının uzaktan eğitim ile anlaşılmadığını düşünüyorum. Çünkü, muhasebe dersi sayısal bir ders ve olması ve anlayamadığımız şeyleri birebir sordığımız için de anlaşılabilirliği güçleşmektedir.	39	7	46	84,78	15,22
Uzaktan eğitim sürecinde her ne kadar dersleri, videoları, ödevleri kaçırmadan takip edilse de öğreticinin ve öğrencinin dersteki mimiklerinden eksik olması derse olan kopukluğu önleyemediğimi düşünüyorum	21	7	28	75,00	25,00
İnternet kesintisi yaşanması ve internet hızının yavaş olması derse ait videonun bazen donmasına yol açması, dersi dinleme motivasyonunu azaltmaktadır	22	3	25	88,00	12,00
Uzaktan eğitimin dersi anlamayı güçleştirdiği için verim de düşük olmaktadır	9	3	12	75,00	25,00
Ev ortamında videoların izlememesi ve öğrencinin kendisini yönetecek disipline sahip olmaması nedeniyle kendi kendine öğrenme alışkanlığı olmayan öğrencilerin uzaktan eğitime uyum sağlayamamasına yol açar	15	4	19	78,95	21,05

Dersi yüz yüze işlerken sorulabilecek yerler ve anında alınan cevaplar işlerimizi ve anlamamızı kolaylaştırıyordu. Videoyu tekrar izlese de aynı etkiyi vermemekte ve böylece öğrenme süreci güçleşmektedir	10	2	12	83,33	16,67
Konuyu tartışma ve uygulama noktasında yetersiz kaldığından, bu noktadaki eksiklik staj ve ek kurslar ile giderilmelidir	11	3	14	78,57	21,43
Örgün öğretimde hocalarımız konu arasında bize soru soruyor cevabını almaya çalışıyordu böylelikle o konu hakkında hem en kötü ihtimalle bir örnek aklımızda kalıyordu hem de derse katılarak daha verimli olabiliyordu	8	2	10	80,00	20,00
Örgün öğretimde daha disiplin içinde oluyorduk derse daha fazla adapte olup dikkatimizi veriyorduk arkadaşlarımızla bir soru olduğunda tartışıp karşımızdakinin de fikirlerini öğrenmiş oluyorduk ya da yanımızdakinin anlamadığı yer olduğunda anlatıp anlaşılabilir olmasını sağlayabiliyorduk. Uzaktan eğitimde bu imkanlarımız yoktur	10	2	12	83,33	16,67
Muhasebe daha çok uygulayarak öğrenebileceğimiz bir derstir. Örgün eğitim ortamında öğrenme daha rahat ve kolay olmaktadır. Finansal tabloların nasıl düzenlendiğini, tarih nereye yazıldığını, borç alacak ne tarafta , aktif pasif ne tarafta, defter-i kebirde hangi kayıt ne tarafa yazılır, hesap hangi adıyla açılmalıdır şeklindeki soruları tahtada öğretici şekil ile çizerken daha rahat bir şekilde anlıyorduk.	7	3	10	70,00	30,00
Örgün eğitim ile en azından arkadaşlarımızla birlikte oluyorduk ve gerektiği zaman beraber çalışma yapıyorduk, uzaktan eğitim ile bu ortak çalışmayı minimuma indirerek öğrencilerin sosyalleşmesini engellemiştir	6	2	8	75,00	25,00
Yüz yüze eğitim de konu anlatılarak veya tahtada gösterilerek öğrencilere sunulurken, uzaktan eğitimde bunun etkili olmaması beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleşmemesine yol açmıştır	8	4	12	66,67	33,33

Tablo 3'e göre, sınava katılan kız öğrenciler, internet kesintisi yaşanması ve internet hızının yavaş olması derse ait videonun bazen donmasına yol açıyor bu durum ise dersi dinleme motivasyonunu azaltmaktadır şeklindeki görüşleri %88,00 oran ile birinci sırada yer almaktadır. Ayrıca, sınava katılan kız öğrenciler, muhasebe konularının örgün öğretimle daha iyi anlaşılacağını çünkü genelde sayısal ve işlemler üzerinden anlatılan bir ders olması nedeniyle muhasebe dersinin konularının uzaktan eğitim ile anlaşılmadığı ifade etmişlerdir. Çünkü muhasebe dersi sayısal bir ders olması ve anlaşılmayan şeyleri birebir sormadığımız için de anlaşılabilirliği azalmaktadır şeklindeki değerlendirmeleri %84,78 ile ikinci sıra öneme sahiptir. Bununla birlikte, dersi yüz yüze işlerken sorulabilecek yerler ve anında alınan cevaplar anlamayı kolaylaştırması ve videoyu tekrar izlese de örgün eğitim ile aynı etkiyi vermemesi ve böylece öğrenme süreci güçleşmesi sınava katılan kız öğrencilerin üçüncü sırada %83,33 ile önemli olumsuz etkiye ilişkin görüşleri olmuştur. Sınava giren kız öğrenciler, ayrıca, örgün öğretimde daha disiplin içinde olunması, derse daha fazla adapte olup dikkatli dinlemeyi beraberinde götürürken, grup olarak arkadaşlarımızla bir soru olduğunda tartışıp karşımızdakinin de fikirlerini öğrenmeye ya da anlaşılmayan bir yer olduğunda anlatıp anlaşılabilir olmasını sağlıyordu. Buna karşın, uzaktan muhasebe eğitiminde bu imkanların olmaması %83,33 ile yine üçüncü sırada bir başka önemli olumsuz etki olarak karşımıza

çıkıştır. Bu görüş, literatürde Grossman ve Johnson (2017)'nin yaptıkları çalışmaların sonuçlarından, geleneksel bir sınıfın uzaktan eğitime göre daha zengin bir eğitim deneyimi sağlaması ve öğretim üyesi ile öğrenci ve öğrencilerin kendi arasındaki yüz yüze etkileşimin önemli olması bağlamında benzerlik göstermektedir.

Konuyu erkek öğrenciler açısından değerlendirdiğimizde, örgün eğitim konu anlatılarak veya tahtada gösterilerek öğrencilere sunulurken, uzaktan eğitimde bunun etkili olmaması beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleşmemesine yol açması % 33,33 oranla birinci sırada önemli olarak olumsuz etkiye sahip olmuştur. Bununla birlikte, muhasebe daha çok uygulayarak öğrenebilen bir ders olması, örgün eğitim ortamında öğrenmesinin daha rahat ve kolay olmasına yol açmaktadır. Bu derste, finansal tabloların nasıl düzenlendiğini, tarih nereye yazıldığını, borç alacağın ne tarafta , aktif pasifin ne tarafta, defter-i kebirde hangi kayıt yapılacağı, hesabın hangi ad ile açılması gerektiği şeklindeki soruların tahtada öğretici tarafından şekil ile çizerken daha rahat bir şekilde anlaşılması %30,00 oranla ikinci sırada önemli olumsuz etki olarak atfedilmiştir. Ayrıca, erkek öğrenciler uzaktan eğitim sürecinde her ne kadar dersleri, videoları, ödevleri kaçırmadan takip edilse de öğreticinin ve öğrencinin derste mimiklerinden eksik olması nedeniyle derse olan kopukluğu önleyemediğini ve uzaktan eğitimin dersi anlamayı güçleştirdiği için veriminin de düşük olduğunu düşünmektedirler. Örgün eğitim ile en azından arkadaşlarımızla birlikte oluyorduk ve gerektiği zaman grup halinde beraber çalışma yapılabilmesi, uzaktan eğitim ile bu ortak çalışmayı minimuma indirerek öğrencilerin sosyalleşmesini engellemesi %25 oranla üçüncü sırada olumsuz etki olarak görülmüştür.

Tablo 4

Öğrenci Görüşlerine Göre Acil Durum Uzaktan Muhasebe Eğitiminin Gelecekte Sağlayacağı Olumlu Katkısı

	Kız	Erkek	Toplam	K(%)	E(%)
Bu süreçte kendi başımıza çalışarak belirli disiplin, sorumluluk ve beceriler kazanarak çözüm odaklı olabilmeyi öğreniyoruz.	8	4	12	66,67	33,33
Muhasebe dersini kendi çabalarımızla öğrenerek edindiğimiz bilgi ve beceriler öğrenme kapasitemizi artırır ve bu da kendi mesleğimizle bağdaştırıp nasıl daha iyi bir yönetici olabilme fikrini daha çok araştırma yapacak fırsat bulabiliyoruz.	5	4	9	55,56	44,44
İleride iş hayatında teknolojik aletlere yatkınlık konusunda sıkıntı yaşanmayacaktır. Bu sayede yapacağımız işte daha aktif çalışabilir, öğrenmeye harcayacağımız zamanı işlere başlayarak geçirebiliriz.	4	2	6	66,67	33,33
İstenmeyen ve olağanüstü durumlarda eğitim ve öğretimin devamını sağlayabilmek için uzaktan eğitim kurtarıcı bir rol oynar. Bizlerin derslerden geri kalmasını engeller ve meslek hayatımızda zorluk yaşatmaz.	4	2	6	66,67	33,33

Teknolojinin giderek gelişmesi ve bizlerin de bir şekilde buna ayak uydurmasının gerekmesi uzaktan eğitim sayesinde kolaylaşır.	4	2	6	66,67	33,33
Muhasebenin uzaktan eğitim ile öğrenmemizi kısıtlamayıp gelecekteki konumumuz ve mesleğimizi iyi yapmak için muhasebe kurslarına gidip kendimizdeki açıkları kapatabiliriz .	3	2	5	60,00	40,00
Uzaktan eğitimin sağladığı avantajlar göz önünde bulundurulduğunda gelecekte yoğun bir şekilde aktif olarak kullanılacak eğitim modellerinden en önemlisi olacağı söylenebilir.	3	2	5	60,00	40,00
Uzaktan eğitim ise dijital araçlarla bizlere sunulmaktadır. Durum böyle olunca dijital araçlarla olan rağbet artacaktır. Bu teknolojileri üreten firmalar daha çok ve yeni ürünler üretmeye başlayacaktır. Bu da geleceği olumlu yönde etkiler.	11	3	14	78,57	21,43
Kendi başımıza çalışmayı araştırma yapmayı ve ödevlerle sunum hazırlamayı öğrendiğimiz için iş hayatında daha başarılı ve disiplinli olur sunum işlerini daha kolay hallederiz.	5	2	7	71,43	28,57
Teknolojinin gelişmesi ile birlikte geleneksel yöntemlerin dışında interaktif eğitimin de kullanılması, öğrencilerin derse ve muhasebe dersine olan düşüncelerini de olumlu olarak etkileyebilir. Ayrıca; öğretim üyelerinin derslere daha hazırlıklı gelmeleri, öğrencilerle olan iletişim eksikliğini gidermeleri, muhasebe alanıyla ilgili yenilikleri takip ederek bunları öğrencilere karşı daha adaletli davranmaları söz konusu memnuniyet eksikliğini giderebileceği söylenebilir.	9	3	12	75,00	25,00
Uzaktan eğitim sistemi kullanıldıkça sistemdeki eksik noktalar, eğitmen ve öğrencilerin yaşadığı aksaklıklar tespit edilebilir ve bu sistem geliştirilebilir. Örgün eğitim kadar verimli olma noktasına ulaştığında zorunluluk halinde değil de yaygın bir eğitim sistemi olarak kullanılabilme aşamasına gelecektir. Çünkü gelişen teknoloji, günümüzün getirdiği zorunlu hallerde bizi eğitimden ayırmak yerine bu şartlar içerisinde bile bilgi alışverişinin gerçekleşmesini sağlamıştır.	3	1	4	75,00	25,00
Uzaktan eğitim ile muhasebe dersindeki öğrenme güçlüğünü ortadan kaldırmak için, eğitim ve öğretim ortamlarını zenginleştirmek ve etkin hale getirilmesine yönelik olarak geliştirilen teknoloji ile başka bir ifade ile çoklu ortam öğeleri ile desteklenmiş e-kitapların derslerin özellikleri dikkate alınarak geliştirilmesi öğrencilerin başarılarının artmasına katkı sağlayacaktır. Böylece, çok farklı özelliklere ve farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere hitap edilmesi kolaylaşacaktır.	4	1	5	80,00	20,00

Tablo 4'e göre sınava katılan kız öğrenciler, gelecekte uzaktan eğitim ile muhasebe dersindeki öğrenme güçlüğünü ortadan kaldırmak için, eğitim ve öğretim ortamlarını zenginleştirmek ve etkin hale getirilmesine yönelik olarak geliştirilen teknoloji ile başka bir ifade ile çoklu ortam öğeleri ile desteklenmiş e-kitapların derslerin özellikleri dikkate alınarak geliştirilmesi öğrencilerin başarılarının artmasına katkı sağlayacağını düşünmektedir. Böylece, çok farklı özelliklere ve farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere hitap edilmesi kolaylaştırması %80,00 oranla birinci sırada önemli etken olarak görülmüştür. Uzaktan eğitim de ders dijital araçlarla sunulduğu için, dijital araçlarla olan rağbet artacaktır. Bu teknolojileri üreten firmalar daha çok ve yeni ürünler üretmeye başlayacaktır. Bu da muhasebe eğitiminin

geleceğine olumlu katkı sağlaması %78,57 ile ikinci sırada önemli görülmüştür. Ayrıca, teknolojinin gelişmesi ile birlikte geleneksel yöntemlerin dışında interaktif eğitimin de kullanılması, öğrencilerin muhasebe dersine olan düşüncelerini de olumlu olarak etkileyebilir. Bununla birlikte; öğretim üyelerinin derslere daha hazırlıklı gelmeleri, öğrencilerle olan iletişim eksikliğini gidermeleri, muhasebe alanıyla ilgili yenilikleri takip ederek bunları öğrencilere karşı daha adaletli davranmaları söz konusu memnuniyet eksikliğini giderebileceği söylenebilir. Uzaktan eğitim sistemi kullanıldıkça sistemdeki eksik noktalar, eğitmen ve öğrencilerin yaşadığı aksaklıklar tespit edilebilir ve bu sistem geliştirilebilir. Örgün eğitim kadar verimli olma noktasına ulaştığında zorunluluk halinde değil de yaygın bir eğitim sistemi olarak kullanılabilme aşamasına gelebilir. Çünkü gelişen teknoloji, günümüzün getirdiği zorunlu hallerde bizi eğitimden ayırmak yerine bu şartlar içerisinde bile bilgi alışverişinin gerçekleşmesini sağlaması %75,00 oranla üçüncü sırada olumlu katkı olarak değerlendirilmiştir.

Konuyu erkek öğrenciler açısından değerlendirdiğimizde, muhasebe dersini öğrencinin kendi çabalarıyla öğrenmesi, edinilen bilgi ve beceriler sayesinde öğrenme kapasitesini artırır ve bu da muhasebe mesleğiyle bağdaştırıp nasıl daha iyi bir yönetici olabilme fikrini daha çok araştırma yapmaya fırsat sunması %44,44 oranla gelecekte sağlayacağı olumlu katkı olarak birinci sırada önemli kabul edilmiştir. Muhasebenin uzaktan eğitim ile öğrenmeyi kısıtlamayıp gelecekteki konum ve mesleği daha iyi yapmak için muhasebe kurslarına gidip kendimizdeki açıkların kapatılabileceği %40,00 ile ikinci sırada önemli görülmüştür. Ayrıca, uzaktan eğitimin sağladığı avantajlar göz önünde bulundurulduğunda gelecekte yoğun bir şekilde aktif olarak kullanılacak eğitim modellerinden en önemlisi olması %40,00 oranla yine ikinci öncelikli etki olarak düşünülmüştür. Muhasebenin uzaktan eğitim sürecinde kendi kendine çalışarak belirli disiplin, sorumluluk ve beceriler kazanarak çözüm odaklı olabilmeyi öğretmesi %33,33 oranla üçüncü sırada olumlu katkı olarak değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, gelecekte iş hayatında teknolojik aletlere yatkınlık konusunda etkili olabilmesi ve bu sayede yapılacak işte daha aktif çalışabilmeyi motive edeceği düşünülmektedir. Uzaktan muhasebe eğitimi, istenmeyen ve olağanüstü durumlarda eğitim ve öğretimin devamını sağlayabilmek için kurtarıcı bir rol oynaması, teknolojinin giderek gelişmesine ve öğrencilerin de buna ayak uydurmasının gerekmesini kolaylaştırması yine %33,33 oranla üçüncü sırada olumlu katkı olarak değerlendirilmiştir.

Tablo 5					
<i>Öğrenci Görüşlerine Göre Acil Durum Uzaktan Muhasebe Eğitiminin Öğrencilere Gelecekteki Sağlayacağı Olumsuz Katkısı</i>					
	Kız	Erkek	Toplam	K (%)	E (%)
Uzaktan eğitimin uygulamaları daha fazla geliştirilerek öğrencilere çalışma katkısı sağlasa da muhasebe dersinin uzaktan eğitimle yapılmasının çok büyük bir katkısı olacağını düşünmüyorum. Çünkü, bu dersin yüz yüze ve karşılıklı etkileşim halinde işlenmesi gerektiğini düşünüyorum	2	1	3	66,67	33,33
Özellikle öğretim üyesi olmadan muhasebe alanındaki derslerin kendi kendine öğrenilmesi ve anlaşılmasını daha da güçleştirmektedir	4	1	5	80,00	20,00
Uzaktan eğitimle alınan muhasebe eğitiminin, yazılı-sözlü ve kişisel etkili iletişim becerileri, muhasebenin kavramsal boyutu, etik, teknolojik bilgiler ve imkanlar, iş dünyası vb. konuları da içermesi gerekmektedir. Çünkü, iyi bir muhasebeci olmak bu başlıklar altındaki bilgilerin kullanılması ile mümkündür.	3	1	4	75,00	25,00
Sahada alınan verimin belki de yarısı kadar bir verim alınacak olsa da alınan verim en iyi şekilde yansıtılmalıdır. Genel olarak muhasebe dersi uygulama ve pratik yönüyle öne çıkan, bu şekilde en yüksek verimin alındığı bir bilimdir. Ancak, her ne kadar uzaktan eğitim yoluyla daha rahat izlense de pratik ve uygulama eksikliği bu ders için alacağımız verimi düşürmektedir.	5	2	7	71,43	28,57
Uzaktan eğitimin bize katkısının olmadığını düşünüyorum gelecekteki mesleğimde de zorlanacağımı düşünüyorum	5	1	6	83,33	16,67
Teknoloji alanında şu anda var olan rekabet daha da artacaktır. Teknoloji arttıkça tüm dünyayı etkileyen farklı alan ve konularda güçlükler ortaya çıkmaya başlayacaktır. Örnek vermek gerekirse bu teknolojik aletlerin yaydığı zararlı dalgalar nedeniyle daha farklı kalıtsal hastalıklar ortaya çıkabilir, başka bir ifadeyle, insanların teknolojiye olan bağımlılığının artması yeni psikolojik rahatsızlıklara yol açacaktır	11	3	14	78,57	21,43

Tablo 5'e göre, sınava katılan kız öğrenciler, uzaktan eğitimin gelecekte katkısının olmadığını ve mesleğinde de zorlanacağını %83,33 oranla birinci olumsuz etki olarak atfetmiştir. Bununla birlikte, özellikle öğretim üyesi olmadan muhasebe alanındaki derslerin kendi kendine öğrenilmesi ve anlaşılmasını daha da güçleştireceği %80,00 ile ikinci olumsuz etki olarak düşünülmüştür. Ayrıca, uzaktan muhasebe eğitimi ile teknoloji alanında şu anda var olan rekabetin daha da artması, tüm dünyayı etkileyen farklı alan ve konularda güçlükler i beraberinde getirecektir. Bunlara örnek vermek gerekirse, bu teknolojik aletlerin yaydığı zararlı dalgalar nedeniyle daha farklı kalıtsal hastalıklar ortaya çıkacak, başka bir ifadeyle, insanların teknolojiye olan bağımlılığını artırması yeni psikolojik rahatsızlıklara yol açabileceği %78,57 oranla gelecekte olumsuz etki olarak görülmüştür. Konuyu erkek öğrenciler açısından

değerlendirdiğimizde, uzaktan muhasebe eğitim uygulamaları daha fazla geliştirilerek öğrencilere çalışma katkısı sağlasa da muhasebe dersinin uzaktan eğitimle yapılmasının çok büyük bir katkısı olmayacağı, çünkü, bu dersin yüz yüze ve karşılıklı etkileşim halinde işlenmesi gerektiği %33,33 oranla birinci öncelikli olumsuzluk olarak düşünülmüştür. Ayrıca, sahada alınan verimin belki de yarısı kadar bir verim alınacak olsa da alınan verim en iyi şekilde yansıtılması gerekir. Genel olarak muhasebe dersi uygulama ve pratik yönüyle öne çıkan, bu şekilde en yüksek verimin alındığı bir bilimdir. Ancak, her ne kadar uzaktan eğitim yoluyla daha rahat ders izlense de pratik ve uygulama eksikliği bu dersin verimini düşürmesi % 28,57 ile ikinci öncelikli olumsuzluk olarak düşünülmektedir. Bununla birlikte, uzaktan eğitimle alınan muhasebe eğitiminin, yazılı-sözlü ve kişisel etkili iletişim becerileri, muhasebenin kavramsal boyutu, etik, teknolojik bilgiler ve imkanlar, iş dünyası vb. konuları da içermesi gerekmektedir. Çünkü, iyi bir muhasebeci olmak bu başlıklar altındaki bilgilerin kullanılması ile mümkün kılınması %25,00 oranla üçüncü öncelikli gelecekte getireceği olumsuz katkı olarak düşünülmüştür.

Bu açıklamalar doğrultusunda, muhasebe öğretmenleri, multimedya kullanarak anlamlı bir diyalog için öğrencilere daha fazla fırsat sunmalıdır. Uzaktan eğitim, özellikle geleneksel eğitime bir alternatif olup, nitelikli bir eğitim sunmak için, teknik altyapı, ders tasarımı ve multimedya kullanımı için eğitici eğitimi iyi planlanmalıdır (Kutluk ve Gülmez, 2012: 2737). Dolayısıyla, muhasebe eğitiminde uzaktan eğitimin daha etkin ve cazip olması için, öğretim elemanı ile öğrenci iletişiminin sağlanmasında teknolojik araçların kullanılması, deneysel ve uygulamalı eğitimlerin yaygınlaştırılması, yaygın beceriler geliştirmek için de konulara ilişkin örnek vaka çalışmalarının artırılması gerekir. Bu bağlamda, uzaktan eğitim ile muhasebe derslerinin, öğrencilerin eğitiminin yaygın beceri geliştirmesine katkı sağlaması söz konusu uygulama çalışmalarını içerecek şekilde uyarlanması gerektiği önerilebilir.

Sonuç ve Öneriler

Covid-19 sürecinde acil durum uzaktan eğitim ile muhasebe öğrenimi, öğrenciler ile öğretmen arasındaki öğretimi ve etkileşimi olumsuz etkilese de, örgün eğitimde öğrenmeye alternatif bir seçenek sunduğunu ifade etmek gerekir. Genel olarak, araştırma sonuçlarının, örgün eğitim gören öğrencilerin yüksek kaliteli eğitim etkileşimi algıladıklarını ortaya koymaktadır. Araştırma bulguları değerlendirildiğinde, sınava katılan kız öğrencilerin çoğunluğu, uzaktan muhasebe eğitimi öğrenciye maliyet avantajı sunması (fotokopi, baskı, ulaşım ve taşıma masraflarını) en aza indirmekte ve doğayı koruyarak önemli bir fayda

sağlaması öncelikli görüş olarak ifade etmiştir. Söz konusu görüş, literatürdeki Reyneke ve Shuttleworth (2018)'in çalışmalarının bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Buna karşın sınava katılan erkek öğrenciler ise, standart bir eğitim programının sağlanmasına katkıda bulunmasını birinci sırada önemli katkı olarak düşünmektedir. Ancak, araştırma sonuçlarına göre, sınava katılan kız öğrencilerin çoğunluğu, internet kesintisi yaşanması ve internet hızının yavaş olması derse ait videonun bazen donmasına yol açtığı ve bu durum ise dersi dinleme motivasyonunu azalttığını önemli olumsuz etki olarak görmüştür. Konuya erkek öğrenciler açısından bakıldığında da, örgün eğitimin konu anlatılarak veya tahtada gösterilerek öğrencilere sunduğu avantajın aksine, uzaktan eğitimde bunun etkili olmaması, beceri ve tutuma yönelik davranışların gerçekleşmemesine yol açması birinci önemli olumsuz etki olarak değerlendirilmiştir.

Araştırma sonuçlarına göre, sınava katılan kız öğrenciler, gelecekte uzaktan eğitim ile muhasebe dersindeki öğrenme güçlüğü ortadan kaldırmak için, eğitim ve öğretim ortamlarını zenginleştirmek ve etkin hale getirilmesine yönelik olarak geliştirilen teknoloji ile başka bir ifade ile çoklu ortam öğeleri ile desteklenmiş e-kitapların derslerin özellikleri dikkate alınarak geliştirilmesi öğrencilerin başarılarının artmasına katkı sağlayacağını düşünmektedir. Böylece, çok farklı özelliklere ve farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere hitap edilmesi kolaylaştırması çoğunlukla önemli etken olarak görülmüştür. Buna karşın, erkek öğrencilerin neredeyse yarısı ise, muhasebe dersini öğrencinin kendi çabalarıyla öğrenmesi, edinilen bilgi ve beceriler sayesinde öğrenme kapasitesini artıracığı ve daha çok araştırma yapmaya fırsat sunmasını gelecekte sağlayacağı olumlu katkı olarak önemli kabul edilmiştir. Bu sonuç ise Richardson vd. (2013)'ün çalışmalarının bulgularıyla benzerlik göstermektedir.

Sınava katılan kız öğrenciler, acil durum uzaktan muhasebe eğitimin gelecekte katkısının olmadığını ve mesleğinde de zorlanacağını çoğunlukla olumsuz etki olarak atfederken, erkek öğrenciler de ise, muhasebe dersinin uzaktan eğitimle yapılmasının bu dersin yüz yüze ve karşılıklı etkileşim halinde işlenmesi gerekmesi nedeniyle çok büyük bir katkısı olmayacağı birinci öncelikli olumsuzluk olarak değerlendirilmiştir.

Bu çalışma, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'ndeki sağlık yönetimi öğrencilerinde Muhasebe II dersini alan öğrenciler ile sınırlandırılmıştır. Bir sonraki çalışmada, öğretim görevlileri ve Üniversite yöneticileri gibi çeşitli paydaşlar arasında deneyime bağlı olarak uzaktan eğitime yönelik bir araştırma yapılabilir.

Kaynakça

- Akgün, A.İ. (2017). *Maliyet Muhasebesi Teori ve Uygulamaları*. Bursa: Ekin Yayınları.
- Apostolou, B., Dorminey, J.W., Hassell, J.M. & Rebele, J.E. (2018). Accounting education literature review (2017). *Journal of Accounting Education*, 43, 1-23.
- Ayyıldız, S., Günlük, M., ve Erbey, S. (2006). Muhasebe Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 32, 1-14.
- Bozkurt, A. (2020). Koronavirüs (Covid-19) pandemi süreci ve pandemi sonrası dünyada eğitime yönelik değerlendirmeler: Yeni normal ve yeni eğitim paradigması, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 112-142.
- Butler, M.G., Church, K.S. & Spencer, A.W. (2019). Do, reflect, think, apply: Experiential education in accounting. *Journal of Accounting Education*, 48, 12-21.
- Byrne, M. & Flood, B. (2004). Exploring the conceptions of learning of accounting students. *Accounting Education*, 13(1), 25-37.
- Can, E. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye’de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Çelik, O. ve Ecer, A. (2009). Efficiency in accounting education: evidence from Turkish Universities. *Critical Perspectives on Accounting*, 20, 614-634.
- Chen, Y., Lou, H. & Luo, W. (2002). Distance Learning Technology Adoption: A Motivation Perspective. *Journal of Computer Information Systems*, 42(2), 38-43.
- Çiçekdağı, M., Tekin, E., ve Tekin, M. (2013). Uzaktan Eğitim Algısı ve İmajı: Selçuk Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Uygulama. *Ulusal Uzaktan Eğitim ve Teknolojileri Sempozyumu*, 01-03 Kasım 2013, (81-91), Konya.
- Cordis, A. S. & Pierce, B. G. (2017). The impact of class scheduling on academic performance in quantitative and qualitative business disciplines. *Global Perspectives on Accounting Education*, 14, 44-66.

- de Lange, P., Suwardy, T. & Mavondo, F. (2003). Integrating a virtual learning environment into an introductory accounting course: determinants of student motivation. *Accounting Education*, 12:1, 1-14.
- Dills, A. & Hernandez-Julian, R. (2008). Course scheduling and academic performance. *Economics of Education Review*, 27, 646–654.
- Dinç, E., ve Atabay, E. (2014). Uzaktan Eğitim Modelinde Muhasebe Derslerinin Verimliliği. XXXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s. 94-122). Antalya.
- Fidan, M.E., ve Subaşı, Ş. (2014). Türkiye’deki Muhasebe Öğretim Elemanlarının Sayısal Çağda Teknoloji Kullanımına İlişkin Durum Tespiti. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 85-112.
- Fidan, M.E., Aslan, Ü. ve Subaşı, Ş. (2015). Muhasebe Derslerinde Teknoloji Kullanımı İle İlgili Öğrenci Görüşleri. *Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 1(2), 34-61.
- Gómez, J.L. & Monroy, L.D. (2018). Gamification in Accounting Distance Education. *Economy & Business*, 12, 208-215.
- Grossman, A.M. & Johnson, L.R. (2017). How employers perceive online accounting education: Evidence from Kentucky. *Journal of Accounting Education*, 40, 19-31.
- Harrison, W.T., Horngren, C.T., Thomas, C.W., & Tietz, W.M. (2016). *Financial Accounting*. Eleventh Edition, Boston: Pearson Education Limited.
- Hatunoğlu, Z. (2006), Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Etkilerinin Tespitine İlişkin Bir Araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 30, 190-200.
- Karcıoğlu, R., Ağırman, E., ve Özcan, M. (2016). Ön Lisans ve Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarına Etki Eden Faktörler: Atatürk Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Üzerine Bir Araştırma. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(4), 1535-1548.
- Kashora, T., van der Poll, H.M. & van der Poll, J.A. (2016). E-learning and technologies for open distance learning in Management Accounting. *Africa Education Review*, 13(1), 1-19.

- Keskin, M. ve Kaya, D.Ö. (2020). COVID-19 Sürecinde Öğrencilerin Web Tabanlı Uzaktan Eğitime Yönelik Geri Bildirimlerinin Değerlendirilmesi, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 5(2), 59-67.
- Kurnaz, E., ve Batır, T.E. (2019). Genel Muhasebe Dersi Hakkında Üniversite Öğrencilerinin Metaforik Algıları: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Örneği. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 21(3), 829-854.
- Kutluk, F.A., ve Gulmez, M. (2012). A research about distance education students' satisfaction with education quality at an accounting program. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 46, 2733-2737.
- Marriott, N., Marriott, P. & Selwyn, N. (2004). Accounting undergraduates' changing use of ICT and their views on using the Internet in higher education-a research note. *Accounting Education*, 13(1), 117-130.
- Meijs, C., Neroni, J., Gijsselaers, H.J.M., Leontjevas, R., Kirschner, P.A. & de Groot, R.H.M. (2019). Motivated strategies for learning questionnaire part B revisited: New subscales for an adult distance education setting. *The Internet and Higher Education*, 40, 1-11.
- Mittelmeier, J., Rogaten, J., Sachikonye, M., Gunter, A., Prinsloo, P. & Rienties, B. (2019). Understanding the adjustment of first-year distance education students in South Africa: Factors that impact students' experiences. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 20(3), (Erişim, 05.06.2020).
- Neroni, J., Meijs, C., Gijsselaers, H.J.M., Kirschner, P.A. & de Groot, R.H.M. (2019). Learning strategies and academic performance in distance education. *Learning and Individual Differences*, 73, 1-7.
- Papageorgiou, K. & Halabi, A.K. (2014). Factors contributing toward student performance in a distance education accounting degree. *Meditari Accountancy Research*, 22(2), 211-223.
- Phillips, F., Libby, R. & Libby, P. (2016). *Fundamentals of Financial Accounting*. Fifth Edition, New York: McGraw-Hill Education.
- Reyneke, Y. & Shuttleworth, C.C. (2018). Accounting Education in an Open Distance Learning Environment: Case Studies for Pervasive Skills Enhancement. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE*, 19(3), 140-155.

- Richardson, P., Dellaportas, S., Perera, L. & Richardson, B. (2013). Students' perceptions on using iPods in accounting education: a mobile-learning experience. *Asian Review of Accounting*, 21(1), 4-26.
- Temelli, F. (2019). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Mesleği Seçiminde Etkili Olan Faktörler: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi İİBF Örneği. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, Ağustos Özel Sayısı, 141-160.
- Tepeli, Y. ve Kayıhan, B. (2015). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Mesleğine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Örneği. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 138-156.
- Tuncer, M. ve Bahadır, F. (2017). Uzaktan Eğitim Programlarının Bu Programlarda Öğrenim Gören Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, *Journal of Educational Reflections*, 1(2), 29-38.
- Uyar, S., Okutmuş, E. ve Ergül, A. (2014). Uzaktan Muhasebe Eğitimi ile Yüz Yüze Muhasebe Eğitiminin Karşılaştırmalı Performans Ölçümü ve Bir Uygulama. XXXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, (s.71-93), Antalya.
- van Rooyen, A. (2015). Distance education accounting students' perceptions of social media integration. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 176, 444-450.
- Zapalska, A. & Brozik, D. (2006). Learning styles and online education. *Campus-Wide Information Systems*, 23(5), 325-335.

Yazar Hakkında

Ali İhsan AKGÜN

1993 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nü derece ile bitirmiştir. 1994-1999 yılları arasında Kırıkkale Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü'nde Muhasebe Finansman Dalında Araştırma Görevlisi olarak çalıştı. 1999-2000 yılları arasında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Araştırma Görevlisi olarak çalıştı. Doktora çalışmalarını 2007'de Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Muhasebe ve Finansman Bilim Dalı'nda yaptı. 2000-2009 yılları arasında özel sektörde Muhasebe ve Finansman Müdürü ve Direktörü olarak çalıştı. 2002 yılında Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavir, 2014 yılında ise Bağımsız Denetçi unvanlarını aldı. 2011 yılında Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'ne Yardımcı Doçent olarak atandı. 2013-2015 yılları arasında Bangor University Business School-Wales/United Kingdom'da Post-Doktora yaptı. 2014 yılında Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesinde Muhasebe dalında Doçent ve Ocak 2020'de ise Profesör olmuştur.

Posta adresi: Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Esenboğa Merkez Külliyesi, Esenboğa/ANKARA
Tel (İş): +90-312-9061639
Eposta: ihsan.akgun@ybu.edu.tr